

Başvuru Numarası	: 2021/1192
Toplantı Tarihi/Sayısı	: 19.1.2022/6
Karar Numarası	: 2022/61
Başvuran	: Y. G.
Başvuran Vekili	: --
Adres	: --
Muhatap Kurum/Kişi	: --
Muhatap Adres	: --

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Soruşturma ve yargılama sürecinin hukuka aykırı şekilde yürütüldüğü iddiasına ilişkindir.

II. İLGİLİ MEVZUAT

2. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı Yetkisi" kenar başlıklı 9'uncu maddesi: "*Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.*" hükmünü haizdir.

3. Anayasa'nın "Mahkemelerin Bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesine göre: "*Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.*"

4. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesine göre: "*(...) (4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz. (...) (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.*"

5. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesinde: "*(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.*" ifadesi yer almaktadır.

6. Söz konusu Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesine göre: "*(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği (...), ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı (...) yönlerinden incelenir.*"

7. Mezkur Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmez kararı" kenar başlıklı 67'nci maddesi: "*(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da*

incelenbilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir." şeklinde dir.

III. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görölmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmeyeceği düzenlenmiştir.

11. Başvuran dilekçesinde, 12.03.2017 tarihinde K. S. ve altı kişinin uyuşturucu madde ticareti suçundan yakalandığını fakat Çayeli Cumhuriyet Savcılığının söz konusu olay hakkında fiziki takip talepli yetkisizlik kararı vererek dosyayı Rize Cumhuriyet Başsavcılığına sevk ettiğini, 15.08.2017 tarihinde yapılan operasyonla K. S.'nin suçüstü yakalandığını, fakat 15.08.2017 tarihindeki bu olayda ... üyesi polisler tarafından belgelerin sümen altı edildiğini ve kayıtlara yol yakalama olarak geçildiğini, 12.11.2017 tarihinde K. S.'nin ailesinin kendisi hakkında gerçek dışı bir ihbarda bulunduğunu, hakkında yürütölen yargılama sürecinde hukuka aykırı işlemler yapıldığını, müdafiliğini yapan avukatın yokluğunda hakkında hüküm tesis edildiğini iddia ederek yargılama sürecinde yapılan eksik ve hatalı işlemlerin ilgili kurumlara sorulmasını, hakkında kurulan kumpasların araştırılmasını, soruştırma dosyalarının incelenmesini, 6701 sayılı Kanun kapsamında lehine olan tüm maddelerin uygulanmasını talep etmiştir.

12. Başvuru dilekçesi ve ekleri incelendiğinde, başvuran ile başvuru dilekçesinde ismi geçen K. S.'nin uyuşturucu madde ticareti yapma suçundan yargılandığı, Rize Ağır Ceza Mahkemesi tarafından verilen mahkumiyet kararının, Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 7. Ceza Dairesi tarafından onandığı, bu karara karşı yapılan temyiz başvurusunun Yargıtay 10. Ceza Dairesi tarafından reddedildiği ve kararın onandığı, böylelikle soruştırma ve yargılama sürecine ilişkin hukuka aykırılık iddialarının yargısal denetimden geçtiği anlaşılmaktadır.

13. Başvuranın iddiaları yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında, talebinin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

IV. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 19.01.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI

Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ

Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN

Üye

e-imzalıdır

İsmail AYZ

Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER

Üye